

Szerkesztői köszöntő

A *Magyar Rendészet* 2024-ben is folytatja tudományos küldetését, amely nem kevesebb, mint a rendészettudomány területén, illetve annak határterületein született új tudományos eredmények publikálása, a rendészet egyes szakterületei, valamint a köz- és magánrendészeti feladatellátáshoz kapcsolódó szakmák, hivatások tevékenységének, továbbá a rendészeti képzés támogatása. A folyóiratban közölt, tudományos igényességgel készült művek tehát az elméletképzés mellett a szakmai praxis számára is szolgálni kívánnak.

A folyóirat közel negyed évszázados fennállása alatt mindvégig törekedett arra, hogy teret biztosítson minden, a rendészet rendeltetésével, intézményrendszerével, feladataival, személyzetével, működésével, jogi szabályozásával kapcsolatos munkának. A rendészet ugyanis olyan társadalmi konstrukció, amely sokrétűen kapcsolódik a közösség különböző alrendszereihez, így sokféle nézőpont érvényesülésének lehet helye. Az olvasó tehát jó okkal vár el sokszínűséget a hazánkban egyedülként felsőfokú rendészeti képzést folytató Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar tudományos folyóiratától. Bizton állíthatom, hogy a tudományos és szakmai közönség ez irányú igényeit a lap ez évben is igyekszik kiszolgálni.

Kiemelt célunk, hogy a folyóiratban megjelent publikációk, illetve az azok által közvetített eredmények, megállapítások minél szélesebb olvasói kört érjenek el. Ennek biztosítékeként továbbra is nyilvános hozzáférést (*open access*) biztosítunk az érdeklődők számára. Bizunk abban, hogy a *Magyar Rendészet*ben közölt eredmények ezáltal még inkább implementálódnak más tudományos közlemények diskuszióiban.

Érdekes számadatokkal találkozhatunk a *Nature* tudományos szaklapban megjelent egyik összefoglaló tanulmányban, amely szerint 2023-ban a nemzetközi folyóiratok kiadói több mint tízezer publikált közleményt vontak vissza.¹ A nyilvánosság elé tárt nemzetközi publikációk nagy száma kapcsán igazolódott tehát utólag, hogy azok nem felelnek meg a tudományos közléssel kapcsolatos elvárásoknak. A *Magyar Rendészet* szerkesztése során ezért a jövőben is kiemelt figyelmet fordítunk a megjelentetni kívánt kéziratok alapos, objektív, valamint a szakmai és tudományos elvárásoknak megfelelő kettős vak lektorálási folyamat biztosítására. A folyóirat által felkért lektorok lelkiismeretes és önzetlen munkája segít abban, hogy magas színvonalú közlemények kerüljenek az olvasók elé. Valljuk azt, hogy a minőségi közlemény a szerző, illetve szerzői közösség, valamint a lektorok közös erőfeszítéseinek eredménye. A *Magyar Rendészet* küldetése, hogy e szereplők számára, ha névtelenül is, de közös alkotóműhelyként és publikációs térként szolgáltson.

¹ VAN NOORDEN 2023: 479–481.

Visszatekintés

Előző, 2023/4-es lapszámunkban a magyar büntetés-végrehajtási szervezetben lezajló digitális transzformáció jelentőségére hívták fel a figyelmet szerzőink. A kriminalisztika rovatban megjelent közlemény szerzői a bűnügyi jelentőségű anyagmaradványok újszerű vizsgálati módszereivel foglalkoztak, amely hatékony felhasználási lehetőséggel kecsegtet a bűnüldözés területén. A kriminológiai vonatkozású tanulmányok körében betekintést kaphattunk a pszichiátriai zavarok, tünetek, ezeken belül is különösen a pszichózis kriminológiai jelentőségébe. Egy másik kvantitatív kutatás a rendőrséggel kapcsolatos bizalommal, illetve az elmúlt években egyre nagyobb teret nyerő kriptovaluták jogi kérdéseivel foglalkozott. Árva Zsuzsanna a közigazgatási büntetőbíráskodás elmélet-történeti kérdéseit mint a rendészet és a közigazgatás egy sajátos, közös területét elemezte tanulmányában. A rendészeti gyakorlat újabb eredményeivel pedig a közösségi rendészet Gyöngyös városában kialakított modelljén, egy hazai sportesemény kapcsán készült esettanulmányon, valamint a határelőőrzés minőségbiztosításának megoldásain keresztül ismerkedhetett meg az olvasó.

Jelen számunk margójára

Büntetés-végrehajtás

A börtönártalmak, a kapcsolattartás fontossága és mibenléte, a speciális rezsimrendszer, hogy mennyi időt értünk a hosszú tartam alatt, jelentős témák. Közösségi életünk minőségét jelzi, hogy milyen hatások érik a bebörtönzötteket, hogy szabadságuk után miként lesznek képesek beilleszkedni a kinti társadalomba (Brezovszki Anna Luca: *A hosszú tartamú szabadságvesztés és a reintegráció*).

Kriminológia

A városfejlődés bűnözésének vizsgálata szinte fehér folt a magyar tudomány palettáján, eddig hazánkban nagyon kevesen foglalkoztak ezzel a témával specifikus irányítottsággal. A városfejlődés szakaszainak bemutatását követően Józsefváros helyzetét ismerjük meg, az egyes szakaszokat és azoknak a bűnözésre gyakorolt hatását (Bóji László: *A városfejlődési szakaszok és a bűnözés kapcsolata a főváros VIII. kerületében*).

A terrorizmus megváltozott elkövetési módjai kiemelten érintik az elsőreagáló erőket. A tanulmány azt a célt tűzte ki, hogy áttekintse az elsőreagáló egészségügyi ellátók szerepét az új típusú terrorcselekményekre és elkövetési formákra. (Faggyas Attila, Rémai Dániel: *A modern és posztmodern terrorizmus: a helyszíni egészségügyi ellátás kihívásai*).

Rendészeti praxis

Magyarország 2007-ben csatlakozott teljes jogúan a schengeni térséghez. A csatlakozás, illetve a tagság feltétele is egyben, hogy a tagállam teljesítse a schengeni külső határokon végzett határellenőrzésre vonatkozó, a schengeni egyezményben és a határellenőrzési kódexben megfogalmazott szigorú feltételeket. A schengeni egyezményben és a kódexben megfogalmazott követelmények teljesítését a ciklikus jelleggel rendszeresen végrehajtott ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus biztosítja (Balla József, Vájlok László, Vedó Attila, Kakócz Krisztián, Németh Gábor, Bartus Gábor, Pulics János: *Önértékelés a határrendészeti szolgálati ágnál*).

A közösségi média megjelenése a rendőri munkában is optimizmusra adott okot azzal kapcsolatban, hogy az átalakíthatja és javíthatja a rendőrség és a polgárok közötti viszonyokat. A tanulmány bevezeti az e-közösségi rendészet fogalmát, amely a két fél közötti online szférában folytatott kommunikációs tevékenységek által generált problémaazonosítás és megoldások összessége (Erna Uricska, Zsolt Lippai: *E-community Policing. The Pragmatics of Community Policing on the Profiles Operated by the Hungarian Police*).

A modern fizikai védelmi rendszerek elterjedése és alkalmazásuk Magyarországon a rendszerváltozástól datálható, az átállás biztosította a hozzáférés lehetőségét addig nálunk nem használt rendszerekhez. A technika fejlődése magával hozta az iparág fejlesztését is, illetve a telepítéshez és fenntartáshoz szükséges tudás megszerzése is igényként jelent meg. A kapitalizálódás megteremtette a vagyonsvédelmi piacot, illetve szélesítette azt (Gubics Frigyes, Horváth Tamás: *A fizikai védelmi rendszerek és a biztonsági központ*).

A honosítási eljárás során hozott egyéni és állami döntéseknek kockázatai vannak. A szerző egyrészt átfogó képet mutat be a külföldit honosító állam kockázatelemzői tevékenységéről, másrészt a honosítást kérelmező személy egyéni döntési rizikóit vizsgálja. A család módokon állampolgárságot szerzett személyek esetében pedig – az állampolgári státusz védelme érdekében – az állampolgárság visszavonása mellett érvel (Mágó Barbara: *A honosítás kockázatai az „állampolgárság védelmének” tükrében*).

Hazánk 64 000 fős polgárőrsége 2200 szervezetbe tömörülve, a rendőrség stratégiai partnereként a helyi önkormányzatokkal együttműködve végzi bűnmegelőzési tevékenységét, amelynek egyik szembetűnő megvalósulása a hazai feszítválturizmus biztonságának támogatása, azaz speciális rendezvénybiztosítások megvalósítása (Suszter Tamás: *A helyi polgárőrség szerepe a rendezvények biztonságának szavatolásában*).

Rendészettudomány

Két szerző összeveti a rendőrség foglalkozási kultúrájára és szervezeti átalakítására vonatkozó kutatásait. Az első a rendészeti rendszer teljes reformját javasolja, míg

a második a rendészet belső szakmai folyamatainak evolúcióját tartja szükségesnek. A két különböző megközelítés azonban a rendőrség állapotát, a beavatkozási pontokat érintően számos hasonló megállapításra jut. A két kutatás egy tanulmányban történő összevetése rámutat, hogy a rendészeti oktatásban és a rendészet gyakorló művelésében jártas szakemberek között nincs jelentős ellentmondás [Budavári Árpád, Molnár Katalin: *Rendőri vezetők és mesterhallgatók viszonyulásai a rendőrségi reformhoz – két(féle) empiria közös metszete*].

A Magyar Rendészettudományi Társaság megalakulásának 20. évfordulója alkalmából a szerző a társszerkesztő szemszögéből mutatja be a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények napjainkig megjelent huszonöt önálló kötetének néhány releváns gondolatát (Gaál Gyula: *A rendészettudomány huszonöt kötete*).

A polgárőrségnek a közbiztonság megteremtésében és fenntartásában való hatékony és törvényes közreműködése szabályozott keretek között történik. A szerző bemutatva a belső szabályozás szükségességét, részletességét és megfelelőségét, bepillantást nyújt a polgárőrségi működés, a polgárőri szolgálatellátás mindennapjaiba. A cikk a polgárőrség működésének átfogó tudományos kutatásához, feltérképezéséhez kíván hozzájárulni (Kardos Pál: *A polgárőrség belső normarendszere*).

Rendészettörténet

A Magyar Rendőr több mint negyven éven át volt a Belügyminisztérium egyetlen képes rendőrségi lapja. A rendszerváltás után a szerkesztőség másik névvel és új kötösben vágott neki egy friss korszaknak. A szigorú Magyar Rendőrből a jóval populárisabb, modernebb, fogyaszthatóbb *Zsaru* lett, így már a jogutód nevében is jelezték, hogy attól kezdve valami más lesz, mint ahogyan az előző rendszerben volt (Dulai Péter: *Hogyan és miért lett zsaru a rendőrből? – Rendszerváltás a rendőrség hetilapjában*).

Magyarországon 2006 és 2010 között működött az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium. Hazánkban nem voltak hagyományai e két terület együttes irányításának a közhatalmon belül. A reformot azzal a szándékkal vezették be, hogy erősödjen a politikai vezetés és irányítás a végrehajtó hatalmon belül. A következtetés: a struktúra átszervezése nem minősíthető óriási hibának, de érzékelhető fejlődést sem eredményezett a közbiztonság és a jogbiztonság menedzselésében (Korinek László: *Volt egyszer egy minisztérium*).

A hidegháborús évtizedekben a szemben álló felek komoly erőfeszítéseket tettek a másik gyengítésére, az egyértelmű katonai fölény megszerzésére, befolyási övezetük növelésére, illetve az ellenfelek ez irányú törekvéseinek akadályozására, amelyekben kiemelt szerep jutott a titkosszolgálatoknak. Ezzel párhuzamosan a két világháború pusztító következményeire is tekintettel az európai országok az újabb konfliktusok megelőzése érdekében biztonsági célú együttműködések kialakítására is törekedtek (Mezei József: *Gondolatok az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezletnek a Belügyminisztérium III/II. Csoportfőnökség tevékenységére gyakorolt hatásairól*).

Recenzió

A büntetés-végrehajtási intézetek felett gyakorolható ellenőrzés rendszerében a büntetés-végrehajtási diszciplína funkcionálisan is kitüntetett figyelmet érdemel, növelni kellene a büntetés-végrehajtás tudományának társadalmi megbecsülését, különös tekintettel a büntetőtudományokban elfoglalt zárókőszerű szerepére. Kívánatos lenne a nagyobb jogalkotói figyelem a tudomány képviselőinek empirikus munkáira (Hezam Leila Melinda: *Ágens objektivitás az ellenőrzés rendszerében – A büntetés-végrehajtási tudomány dualitása. Recenzió Lukács Krisztina A szabadságvesztés végrehajtásának egye független ellenőrzési formái című könyvéről*).

A bűncselekmények száma, fajtája, jellege, az elkövetői kör és a földrajzi hely közötti kapcsolat aligha lehet kétséges. Az összefüggések kimutatásának és a lényegi kauzalitás kifürkészésének diszciplínája a bűnözésföldrajz. Ez a tudományág Magyarországon a földtudományok körébe illeszkedik, kihasználva a geográfia térszemléletéből és matematikai, statisztikai módszereiből kinyert ismereteket, noha a kriminálgeográfia a földrajz és a kriminológia határterületén helyezkedik el (Vári Vince: *Recenzió Mátyás Szabolcs Bűnözésföldrajz című könyvéről*).

Ezúttal is tartalmas lapszámunkhoz jó olvasást kívánunk!

Budapest, 2024. január 28.

Tisztelettel:

Dr. Christián László r. dandártábornok
tanszékvezető egyetemi tanár
rektorhelyettes
főszerkesztő

Felhasznált irodalom

VAN NOORDEN, Richard (2023): More than 10,000 Research Papers Were Retracted in 2023 – A New Record. *Nature*, 624(7992), 479–481. Online: <https://doi.org/10.1038/d41586-023-03974-8>